

ایکتر یا زردی در نوزادان

زردی یکی از شایعترین مشکلات و یکی از مهمترین علل بستری نوزادان است. ۶۰ درصد نوزادان رسیده و ۸۰ درصد نوزادان نارس دچار زردی می شوند.

زردی به دو نوع اصلی تقسیم می شود:

- زردی مستقیم (بیلی روبین مستقیم که محلول در آب بوده و برای مغز خطرناک نیست، در خون افزایش می یابد)
  - زردی غیر مستقیم (بیلی روبین غیر مستقیم که محلول در چربی بوده و برای مغز خطرناک است، در خون افزایش می یابد)
- آنچه که در نوزادان بیشتر دیده می شود زردی غیر مستقیم است.

زردی در روز اول تولد مهم و اغلب خطرناک است. و

معمولا توسط پزشک تشخیص داده می شود. اینگونه موارد نیاز به بستری در بیمارستان دارند و تفسیر میزان زردی بعهده پزشک متخصص نوزادان است.

اگر تصور می کنید نوزادتان زرد است بخصوص اگر نوزاد نارس است بهترین توصیه مراجعه به پزشک متخصص نوزادان است.

اگر در نوزاد رسیده میزان بیلی روبین به عدد ۲۵ نزدیک شود و یا از این مقدار بیشتر شود نوزاد اغلب نیاز به تعویض خون قرار دارد. عدم بستری و درمان نوزاد در این موارد بسیار خطرناک است.

اگر میزان بیلی روبین بالاتر از ۲۵ میلی گرم در دسی لیتر باشد و درمان نشود منجر به ایجاد بیماری خطرناکی بنام **کرنیکتروس** (رسوب بیلی روبین در سلولهای مغزی) می شود این بیماری با مرگ ومیر بسیار بالایی همراه است و نوزادانی که جان سالم به در می برند دچار اختلالات شنوایی و بیماری حرکتی در اندامها می شوند که باعث ناتوانی جدی در زندگی آینده نوزاد می شود.

کدام نوزادان در معرض خطر بالای زردی قرار دارند

- ✓ اگر مادر گروه خونی O داشته باشد و نوزاد گروه خونی A یا B داشته باشد که در اصطلاح پزشکی ناسازگاری ABO گفته می شود.
- ✓ اگر مادر گروه خونی با RH منفی و نوزاد گروه خونی با RH مثبت داشته باشد. بخصوص اگر مادر آمپول روگام حین حاملگی و بعد از زایمان دریافت نکرده باشد بویژه در زایمانهای دوم به بعد.

✓ سابقه زردی در فرزندان قبلی

✓ عدم دریافت شیر مادر به اندازه کافی در روزهای اول

زندگی

✓ نوزادان نارس (سن حاملگی کمتر از ۳۷ هفته)

✓ نوزادان با وزن تولد کمتر از ۲۵۰۰ گرم

✓ نوزاد مادر دیابتی

✓ نوزاد مبتلا به فاویسم

فتوتراپی:

بهترین درمان زردی، نور درمانی (فتوتراپی) است که باید با نظر پزشک متخصص نوزادان انجام شود. رعایت نکات زیر حین فتوتراپی لازم و بسیار ضروری است از جمله:

- پوشاندن چشمها و ناحیه تناسلی نوزاد حین فتوتراپی
- استفاده از لامپهای مخصوص با طول موج مشخص
- قطع فتوتراپی هنگام شیر دهی و تعویض پوشک نوزاد

عوارض فتوتراپی

- فتوتراپی عوارض خیلی کمی دارد. گاهی باعث اسهال و کم آبی نوزاد می شود، در مواردی بثورات پوستی گذرا روی بدن نوزاد ظاهر می شود.

مرکز آموزشی درمانی الزهراء(س)

ایکتر (زردی) در نوزاد

گروه هدف: والدین با نوزاد مبتلا به ایکتر

تهیه و تدوین: مرضیه عبدالعلی پور سرپرستار بخش

NICU2

۱۳۹۸

آخرین بازنگری: پاییز ۱۴۰۳

- ❖ هیچ محدوده زمانی و مقداری برای مصرف شیر مادر وجود ندارد. شیر دهی مکرر سبب افزایش دفع مدفوع و نیز افزایش دفع بیلی روبین می شود.
- ❖ اگر نوزاد شما بعلت زردی بستری بوده است لازم است ۲۴-۴۸ ساعت پس از ترخیص مجدداً توسط پزشک نوزادان ویزیت شود.
- ❖ برای درمان زردی، **خودسرانه** شیر مادر را قطع نکید.
- ❖ استفاده از آب قند و داروهای گیاهی از جمله قطره های بیلی ناستر نیاز نمی باشد.
- ❖ تغذیه مادر و نوع غذای مادر در زردی نوزاد تاثیری ندارد

منبع: نلسون نوزادان-۲۰۱۶

شماره بیمارستان: ۰۴۱۳۵۵۳۹۱۶۱

داخلی NICU1: ۲۲۲

داخلی NICU 2: ۵۰۰

داخلی نوزادان: ۲۳۵

آموزش و مشاوره شیردهی همه روزه به غیر از ایام تعطیل از ساعت ۸ الی ۱۴ در کلینیک مشاوره شیردهی داخلی ۴۷۳
مکان: ساختمان شماره ۲ طبقه همکف
مطالب آموزش به بیمار و سامانه پاسخگوئی
به سوالات در منوی آموزش به بیمار به

توجه: فتوتراپی در منزل برای: نوزادان نارس و وزن کمتر از ۲۵۰۰ گرم و زردی در ۴-۵ روز اول زندگی با مقادیر بیلی روبین بالاتر از ۱۵ میلی گرم در دسی لیتر و زردی مستقیم توصیه نمی شود.

موارد فتوتراپی در منزل

- ❖ والدین از عوارض فتوتراپی و علائم هشداردهنده بی حالی نوزاد آگاهی داشته باشند.
- ❖ زردی نوزاد شدید نباشد.
- ❖ نوزاد عفونت نداشته باشد.
- ❖ امکان معاینه نوزاد حداقل روزی یکبار توسط پزشک وجود داشته باشد.
- ❖ نوزاد نارس نباشد.
- ❖ حداقل از ۴-۶ لامپ استفاده شود و لامپها هم بیشتر از ۵۰۰ ساعت کار نکرده باشند.
- ❖ فاصله لامپ از بدن نوزاد حداقل ۳۰-۴۵ سانتی متر باشد.

چند نکته:

- ❖ بهترین راه پیشگیری از زردی نوزاد تغذیه هر چه زودتر با شیر مادر و توصیه به شیر دهی مکرر با شیر مادر می باشد.